

POSUDEK VEDOUcíHO PíSEMNE DISERTAČNÍ PRÁCE

Název práce:	Otázky dramaturgicko-režijní koncepce v divadle hraném dětmi
Autor/ka práce:	MgA. Mariana Čížková
Studijní program:	Teorie a praxe dramatické výchovy
Typ studijního programu:	doktorský

Přístup autora ke konceptu a řešení tématu, aktuálnost tématu, odborný přínos, formální úprava a úroveň práce:

Koncept a řešení tématu:

- Disertační práce Mariany Čížkové se zabývá inscenačním procesem, resp. otázkami dramaturgicko-režijní koncepce v divadle hraném dětmi prostřednictvím vhledu do postupů, metod a zkušeností deseti v současnosti aktivních tvůrců a pedagogů.
- Koncept samotný prošel několikerým fokusováním tématu, neboť původní návrh „Inscenační proces jako cesta k rozvoji samostatného divadelního myšlení dětí a dospělých“ byl vpravdě velmi široký. Za zásadní a užitečné považuji zúžení záběru na oblast dramaturgicko-režijní koncepce; jak sama autorka píše: „Hledala jsem tedy aspekt procesu vzniku inscenace, který by nejlépe vypovídal o inscenačním procesu jako takovém, bez nutnosti popisovat ho v celé jeho složitosti a časové náročnosti.“ Další užitečnou specifikací oblasti zkoumání bylo zaměření na věkovou skupinu dětí staršího školního věku, u nichž se již dá předpokládat možnost aktivní spoluúčasti na tvorbě dramaturgicko-režijní koncepce. A v neposlední řadě došlo k vymezení typu/zdroje inscenačního postupu na procesy vycházející z literární předlohy. Inscenace vycházející z jiných zdrojů, autorské inscenace, loutkové divadlo apod. s sebou přinášejí další specifika a měly a mohly by být předmětem dalšího zkoumání v této málo zmapované oblasti, tj. zaslouží si samostatné zkoumání.
- V teoretické části se autorka věnuje vymezení v dětském divadle málo užívaného pojmu dramaturgicko-režijní koncepce a zejména specifčnosti „přístupu ke koncepci na poli divadla hraného dětmi“ – zejm. práce s tématem, žánrem, stylem, kompozičními principy, jevištní prostředky, scénografie, zvukové prostředky.
- Pro empirickou část si autorka vybrala deset aktivních, zkušených a obecně uznávaných vedoucích divadelních souborů na základě předem stanovených kritérií, viz kapitola 3.3.

- Sběr dat probíhal formou otevřených dotazníků nebo polostrukturovaných rozhovorů s pedagogy (možnost volby), Připravené otázky mohli respondenti ještě doplnit či dále rozvinout - vlastními úvahami, tématy či otázkami, které si při tvorbě kladou, překážkami a výzvami, které divadelní tvorbu s dětmi provázejí/přinášejí, apod.
- K analýze dotazníků a rozhovorů využila autorka techniku „vyložení karet“ a následně vzhledem k výzkumné otázce vytvořila sedm základních kategorií zpracovaných v sedmi kapitolách. Na základě výzkumného šetření se ke kategoriím uvažovaným autorkou v teoretické části „O čem?“ a „Jak?“ ukázaly jako pro respondenty zcela zásadní kategorie vyjádřené otázkami „Proč?“, „S kým“, „Kdo“, „Kdy“ a „Pro koho?“ Zpracování empirické části přináší zajímavé, přehledné a čtivé nahlédnutí „pod pokličku“ jednotlivých pedagogů; do jejich praktických postupů i myšlení o dětském divadle.
- Výsledkem je soubor otázek definující základní okruhy úvah tvůrců a postupy společné kolektivní divadelní tvorby. Nepřináší „kuchařku“ (návod), ale podněty k zamyšlení a „navedení“ na okruhy otázek či otazníků, které by neměl tvůrce a pedagog v inscenačním procesu opominout.
- Bohužel nedošlo k nahlédnutí - a ideálně průběžnému sledování - alespoň některých pedagogů přímo v průběhu tvůrčího procesu se souborem (rodičovské povinnosti autorky a následná covidová situace). Vedle sebereflexe samotných tvůrců by tak disertační práci obohatily konkrétní postřehy nezávislého pozorovatele, praktické příklady i rozbor viděného a zažitého.

Aktuálnost tématu a odborný přínos:

- Autorka se ve své práci věnuje oblasti tvorby dětského divadla, resp. tvorby DRK, což je téma doposud málo teoreticky zmapované (pouze publikace A.Palarčíkové a jednotlivé články a metodické poznámky v Tvořivé dramatice) a tedy výzkumně aktuální.
- Za nejpřínosnější považují empirickou část a vyhodnocení výzkumu zkušeností pedagogů vycházejících z jejich dlouhodobé a soustavné praxe a jejich přehledné roztřídění do okruhů uvažování o dramaturgicko-režijní koncepci formou otázek.
- Závěry jsou doplněny drobnými náhledy do vlastní pedagogické práce autorky na základě zkušeností zejména z krátkodobějších projektů s dětmi, např. letní divadelní dílny, příp. z práce s dospělými neherci a studenty KVD DAMU - viz Příloha 1, 2, 5.

Formální úprava a úroveň práce:

- Formální úprava, jazyková a terminologická úroveň i rozsah práce jsou odpovídající.

Stanovisko posuzovatele k výsledku kontroly Theses:

- Shoda s nalezenými dokumenty je 4,1%. Jedná se zejména o citace z odborné literatury a článků v teoretické části práce, které slouží k vymezení terminologie a vytyčení základních aspektů dramaturgicko-režijní koncepce.

Celkové/vlastní shrnutí hodnotitele:

- Autorka otevírá důležité a živé téma divadla hraného dětmi a mládeží, jaké postupy a metody se osvědčují při divadelní práci s dětským kolektivem, jaké otázky si kladou tvůrci v procesu

tvorby, jak skloubit a vyvažovat umělecké a pedagogické cíle v kolektivní tvorbě. Přináší vymezení (v DD málo užívaného) pojmu dramaturgicko-režijní koncepce i s jeho specifikami pro práci s dětským kolektivem. Na podkladě analýzy zkušeností deseti výrazných osobností z řad vedoucích dětských a mládežnických souborů v České republice a na Slovensku předkládá okruhy otázek, které si vedoucí souboru sám pro sebe či společně s kolektivem klade, a které tak mohou být inspirativní i pro další praktiky a zejména pro začínající tvůrce.

Doporučení práce k obhajobě: DOPORUČUJI

Datum vypracování posudku: 1.11.2023

.....Ivana Sobková.....

Jméno vedoucího práce

.....1.11.2023.....

(datum a podpis)